

نورپردازی اجباری ساختمان‌های فوق 6 طبقه / ایجاد باغ مجسمه در تبریز

نورپردازی شهری، ترکیبی از نورپردازی معابر، بناها و نورپردازی‌های مناسبتی علاوه بر ایجاد شرایط ادامه فعالیت‌ها و کارکردهای شهری در هنگام شب، در ایجاد امنیت، آسایش و جذابیت محیط‌های شهری و جذب گردشگر می‌تواند نقش بسزایی ایفا کند.

نورپردازی شهری، ترکیبی از نورپردازی معابر، بناها و نورپردازی‌های مناسبتی علاوه بر ایجاد شرایط ادامه فعالیت‌ها و کارکردهای شهری در هنگام شب، در ایجاد امنیت، آسایش و جذابیت محیط‌های شهری و جذب گردشگر می‌تواند نقش بسزایی ایفا کند.

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز، غایب بودن هنر در شهر تبریز مسئله خیلی تازه‌ای نیست اما اخیراً اقدامات قابل تاملی در این حوزه انجام شده است؛ از نصب مجسمه شهری‌ها و نقاشی‌های دیواری تا نورپردازی ساختمان‌هایی در تبریز که البته در کشور خوش درخشیده‌اند و یا اقداماتی برای حذف زواید بصری شهر که تعدادشان کم نبود و نیست.

فهم درست از مردم و نیازهای آن‌ها در شرایط لازم هر نوع نورپردازی موفق است. آنچه چشم از محیط اطراف می‌بیند و مغز ما ادراک می‌کند، متاثر از میزان نور منعکس شده از سطوح مختلف است؛ لذا دانستن خصوصیات مواد و مصالح و سطوح آن‌ها و توجه به مقدار نور منعکس شده از آنها، یکی دیگر از اصول نورپردازی موفق است.

در مصاحبه با اکبر امجدی مدیرعامل سازمان زیباسازی شهرداری تبریز درباره بیم و امیدهای این سازمان نوپا و اقدامات گذشته و اکنون سازمان به گفت‌وگو نشستیم که بخش‌هایی از آن را با هم مرور می‌کنیم.

*سازمان زیباسازی اخیراً فعالیت‌های زیادی را آغاز کرده است که نمودش را در کسب رتبه اول مسابقه نورپردازی کشوری برای نورپردازی عمارت شهرداری تبریز شاهد بودیم. در مورد تاریخچه و روند کسب این عنوان صحبت می‌کنید؟

در ابتدا باید بگویم نورپردازی به عنوان نوعی معماری شبانه که در شکل ایده‌آل باعث زیبایی شب‌های شهر می‌شود و شب را مهیای گذران اوقات فراغت شهروندان می‌کند قبل از تشکیل سازمان زیباسازی به صورت جسته و گریخته و نامناسبی در شهر تبریز وجود داشت چرا که در گذشته زیباسازی مدیریتی در شهرداری تبریز بود و مبحث نورپردازی متولی رسمی نداشت. نورپردازی‌ها تخصصی نبودند و در مدت کوتاهی خاموش می‌شدند.

پس از تشکیل سازمان زیباسازی در ابتدای سال 92 تصمیم گرفتیم به صورت جدی به این بحث پرداخت کنیم چرا که نورپردازی از وظایف اصلی و اساسنامه‌ای سازمان زیباسازی شهرداری است.

امروز در تمام پروژه‌های نورپردازی ما هیچ چراغی خاموش نیست

*برنامه‌ریزی شما برای انجام پروژه‌های نورپردازی در تبریز از کجا آغاز شد؟

ابتدا دو هدف‌گذاری کمی و کیفی را مدنظر قرار دادیم. در حوزه کمیت در سال اول 15 پروژه نورپردازی را انجام دادیم نظیر عمارت شهرداری که برنده رقابت کشوری نورپردازی شد، بوستان قرآن، پل قاری و پل سنگی، پل آبرسان، عمارت ائل‌گلی و پل ابوریحان و برای کیفیت هم کمیته نورپردازی را تشکیل دادیم.

این کمیته متشکل از اساتید نورپردازی است و در آن نماینده دانشگاه هنر اسلامی که متخصص روانشناسی رنگ است، استاد معماری دانشگاه تبریز و نماینده‌ای از معاونت عمرانی مرکز حضور دارند تا از بعد فنی، هنری و معماری یک پروژه را پوشش دهند.

مسئله دیگر نورپردازی‌ها در گذشته این بود که در مدت کوتاهی خاموش می‌شدند و ما برای حل این مشکل در قرارداد با پیمانکاران آوردیم که الزاماً پروژه‌های نورپردازی سازمان باید با دو سال ضمانت انجام شوند و بر این اساس امروز در تمام پروژه‌های نورپردازی ما هیچ چراغی خاموش نیست. ما در این دو سال که پروژه را تحویل موقت گرفته‌ایم کیفیت قطعات را بررسی می‌کنیم و پس از آن پروژه را تحویل خواهیم گرفت. البته نظر من این است که پس از دو سال بحث نگهداری را با توافق

بر رقم به همان پیمانکار واگذار کنیم.

***برگزیده شدن نورپردازی عمارت شهرداری تبریز در رقابت کشوری چگونه اتفاق افتاد؟**

سال گذشته اولین دوره همایش بین‌المللی نورپردازی توسط یک نهاد صنفی نورپردازی با حضور بیش از 10 نفر متخصصان این حوزه از کشورهای خارجی، در شهر شیراز برگزار شد. از جمله متخصصانی نظیر آقای ناربونی که کارشناس فرانسوی است و در بیش از 100 کشور کار کرده است و در این حوزه جدا متخصص است.

در شیراز پیشنهاد شد که در جوار همایش، نمایشگاهی هم از توانمندی‌های شهرهای مختلف در حوزه نورپردازی برگزار شود که این نمایشگاه امسال در تهران برگزار شد و تمام پروژه‌های ما در نمایشگاه و رقابت جنبی آن شرکت کردند.

داوران رقابت بین‌المللی و از کشورهای آلمان، فرانسه، ایتالیا و هندوستان بودند. خوشبختانه در این رقابت نورپردازی عمارت شهرداری تبریز در بین 150 پروژه نورپردازی کشور اول شد و اینجا باید بگویم در بین 5 پروژه نهایی رقابت، یک اثر دیگر هم از تبریز وجود داشت.

***کدام اثر؟**

خانه نیکدل هم به رقابت پایانی رسیده بود و از این جهت تبریز تنها شهری بود که در بخش نهایی دو اثر داشت. من این مسئله را خدمت همه شهروندان و شهرداری تبریز تبریک می‌گویم چرا که شهر تبریز گذشته قابل افتخاری در همه حوزه‌های دینی، اقتصادی و سیاسی دارد و لایق چنین افتخاری است.

***کارهای امسال شما کدام ها هستند؟**

امسال به لحاظ کمی 50 پروژه در بخش‌های مختلف داریم. ساختمان شهرداری جدید، مسجد عون بن علی پل کابلی، خانه نیکدل و ... اما کار دیگری که در حال انجام آن هستیم نورپردازی مساجد اصلی شهر است. نظیر مسجد مهدیه، مسجدجامع راسته کوچه، مسجد نبی‌اکرم، مسجد طوبی و ... در مورد کیفیت نورپردازی مساجد باید تاکید کنم که در این مساجد الزامات نورپردازی مکان مذهبی از نظر روانشناسی رنگ و ... مورد توجه قرار گرفته‌اند و من اینجا قول اتمام این پروژه‌ها را تا دهه فجر می‌دهم.

نورپردازی ساختمان‌های بالای 6 طبقه در تبریز از سال آینده اجباری می‌شود

***گویا فعالیت‌هایی هم در زمینه نورپردازی برج‌های مسکونی شهر انجام داده‌اید؟**

بله. بر اساس دستور شهردار تبریز نورپردازی برج‌ها و ساختمان‌های بلند مرتبه در اولویت قرار گرفت و هدف ما از این کار تشویق مردم بود تا در نهایت خود مردم متولی این کار شوند. به این منظور از میان حدود 180 ساختمان بلند شناسایی شده در تبریز 20 برج را نورپردازی کردیم. نظیر برج‌های جنب پل سرداران فاتح، برج آراین، آفتاب و گل‌ها در رشديه، برج سپهر و برج سفید و اقدام بعدی ما در کنار این نورپردازی‌ها که هدف تشویقی داشتند، اجباری کردن نورپردازی ساختمان‌های بالای 6 طبقه از آغاز سال 94 خواهد بود. در لایحه عوارض محلی هم این مسئله آمده است. جالب است بدانید مردم ما به قدری مشارکت‌جو هستند که پس از نورپردازی 20 برج توسط سازمان خودشان 38 برج دیگر را نورپردازی کردند.

***فکر نمی‌کنید در صورت این اجبار، ممکن است همان مشکلات مربوط به بحث نماهای ساختمان در حوزه نورپردازی منازل مسکونی هم به وجود آید؟ مشکلاتی نظیر عدم هماهنگی نورپردازی‌ها و یا کیفیت ناهمگون و متفاوت ؟**

حرف شما کاملاً درست است و ما برای به وجود نیامدن چنین مشکلی در لایحه پیشنهادی به شورای شهر، دستور عمل اجرایی کار را هم حاضر کرده‌ایم. مکانیسم کار برای مجری مشخص است و طرح‌ها توسط کمیته فنی بررسی خواهند شد و قول می‌دهیم که کار را با نظارت کامل انجام دهیم.

ایجاد و احداث باغ مجسمه در تبریز

***یکی دیگر از وظایف سازمان زیباسازی توجه به ساخت و نصب مجسمه‌های شهری است. فعالیت و هدف‌گذاری شما در این**

در مورد مجسمه‌ها هم هدف‌گذاری ما مثل نورپردازی بود چرا که اینجا هم کمیت و کیفیت مجسمه‌های گذشته شهر تبریز پایین بود. من در افتتاح سمپوزیوم مجسمه در تبریز هم به این مسئله اشاره کردم که هنر در فضای شهر تبریز غایب است. در مورد کیفیت مجسمه‌های گذشته باید به این نکته اشاره کنم که هیچ‌گونه جهش و رقابتی در حوزه مجسمه‌سازی تبریز وجود نداشت.

بر این اساس در سال 92 ما 25 مجسمه از جمله مشاهیر، مشاغل و انتزاعی در سطح شهر نصب کردیم نظیر مجسمه‌های پیاده‌گذر تربیت. از جایی که بحث کیفیت آثار و الگوهای نظری برایمان مهم بود به جهت ایجاد فضا و گفتمان مطلوب در این زمینه اولین سمپوزیوم مجسمه را شهریور امسال در تبریز برگزار کردیم و خوشبختانه این سمپوزیوم در کشور برآیند خوبی داشت، از اقصی نقاط کشور شرکت کننده داشتیم و ان‌شاءالله سال آینده دومین سمپوزیوم را با تعداد آثار بیشتر برگزار خواهیم کرد.

برای اولین بار ساخت مجسمه‌های برنزی در تبریز هم انجام شد مثل مجسمه امیرکبیر و دکتر مبین و همچنین 20 مجسمه مشاهیر برای هفته نکوداشت ساخته شد و این روند ادامه خواهد یافت. در بودجه عمرانی سال 94 نیز باغ مجسمه تبریز را پیش‌بینی کرده‌ایم

*مکان‌یابی "باغ مجسمه" انجام شده است؟

نه فعلا در حد طرح است و در صورت تصویب بودجه در شورای شهر مکان‌یابی را آغاز خواهیم کرد.

فراخوان برای المان‌های نوروزی در تبریز

*با توجه به نزدیکی نوروز برنامه شما برای المان‌های نوروزی شهر تبریز چیست؟

در واقع تا سال 91 المان‌های نوروزی تبریز به سفره‌های هفت سین خلاصه می‌شدند. سال گذشته کمیته فنی برای ایجاد تنوع، طرح "تخم مرغ‌های نوروزی" را مطرح کرد. سال گذشته المان تخم‌مرغ‌های نوروزی در سائیز دو نیم متری در سطح شهر اجرا شد. امسال هم کمیت و کیفیت همزمان برای ما مسئله است و برای این کار فراخوان داده‌ایم.

المان‌های مدنظر فراخوان باید هم با نوروز و هم با فرهنگ و دین و گذشته تاریخی تبریز مرتبط باشند. سیاست‌گذاری ما در اینجا انتخاب المان‌هایی است که در طول سال هم در شهر ماندگار باشند و تنها مختص نوروز نباشند چون هزینه المان‌ها سنگین است و با این هزینه نمی‌خواهیم این المان‌ها تنها در ایام نوروز کاربرد داشته باشند.

تعداد آثار رسیده به دبیرخانه تا امروز چند تا بوده است؟

نزدیک به 127 اثر به دبیرخانه رسیده است که کمیته فنی آثار را انتخاب خواهد کرد.

عموما در فراخوان‌ها به محل نصب این آثار هم اشاره می‌شود تا هنرمند به واسطه شناخت از مکان نصب اثر، بتواند طراحی و جنس کار را انتخاب کند. اما در فراخوان شما به این مسئله اشاره نشده است؟

کمیته فنی این مکان‌ها را حدودا انتخاب شده کرده است و هنرمندان پس از انتخاب کلیات اولیه ماکت‌هایشان در کمیته فنی، امکان تطبیق طرح اولیه با محل نصب را خواهند داشت. با این حال حرف شما هم البته پیشنهاد خوبی است و با نظر کمیته فنی در سال‌های بعد این مسائل هم می‌توانند در فراخوان لحاظ شوند.

100 هزار متر مربع دیوار کثیف در شهر تبریز وجود داشت

*یکی از مشکلات شهر تبریز کثیف بودن بعضی دیوارهای شهر و زواید بصری متناوب است؟ اقداماتی هم از طرف زیباسازی دیده شده است. خودتان این اقدامات را کافی می‌بینید و برنامه‌تان برای ادامه روند پاکسازی شهر تبریز چیست؟

در ابتدای کار سازمان جدا تمیز کردن شهر از لحاظ دیوارنوشته‌ها و زواید بصری خیلی مهم بود. برای همین در قدم اول حدود 50 هزار متر از دیوارهای خیابان‌ها را با نقاشی دیواری پوشاندیم. امسال هم 34 هزار متر مربع نقاشی دیواری با هدف پاکسازی

انجام دادیم و برای 20 هزار متر مربع هم برنامه داریم. این مسئله نشان می‌دهد که چقدر وضعیت خیابان‌های شهر نامناسب بوده است. همانطور که گفتید نوشته‌های تجاری و خدماتی در جای جای دیوارهای خیابان‌ها و تابلوها وجود داشت. رنگ‌های دیوارها نامناسب بودند. نرده‌های دو طرف یک پل واحد از دو رنگ و یا حتی دو طرح متفاوت بودند و این مسایل در شان تبریز نبود.

ایجاد خیابان استاندارد در تبریز

*اقدامات عملی شما برای حذف زواید بصری چه بود؟

در همین زمینه تصمیم به تهیه دفترچه‌های زواید بصری خیابان‌های شهری گرفتیم که الان این دفترچه‌ها کامل شده است. بر حسب دستور شهردار اقدام دیگر ما برای رفع این مشکلات الگوسازی یک خیابان در هر منطقه از مناطق شهرداری به طور پایلوت است.

در منطقه یک برای مثال خیابان عباسی انتخاب شده و یا در منطقه 10 خیابان فجر رضوانشهر و برای مناطق بعدی هم در حال انتخاب هستیم. در نظر داریم در این خیابان‌های الگو به لحاظ نور، تابلو، میلمان شهری، فضای سبز، آسفالت و ... حدالمقدور به وضع قابل قبول و استاندارد بررسی و فکر می‌کنیم این مسئله باعث آموزش و مشارکت مردم خواهد شد.

*یکی از مسائلی که در حوزه فعالیت سازمان زیباسازی ممکن است پیش بیاید تمرکز کارها در مناطق پر برخورد است. برای مثال نورپردازی‌های شما در برج‌های مناطق پربرخورد خیلی بیشتر است و یا تبلیغات شهری در چند منطقه اصلی متمرکز شده است. برای رفع این مسئله و توجه به زیباسازی در مناطق کم برخورد کار انجام داده‌اید؟

اعتقاد ما و تاکیدات شهردار بیشترین فعالیت در مناطق کم برخورد است. در بحث برج‌ها ما در کنار پل سرداران فاتح هم فعالیت کرده‌ایم اما مسئله‌ای که اینجا وجود دارد نیاز ما به موافقت صاحبان برج‌ها بوده است. ما به تمام ساختمان‌های مناطق کم برخورد نامه نوشتیم اما متأسفانه خودشان اعلام آمادگی نکرده‌اند. در واقع آمادگی صاحبان برج‌های مناطق پربرخورد و شناختشان نسبت به موضوع بیشتر بود.

با این حال سعی کردیم در پاکسازی و نقاشی دیواری در مناطق محروم نظیر 4، 7، 8 بیشتر کار کنیم و یا در نصب المان‌های موقت هم تمرکز ما بر مناطق کم برخورد بود.

مثلا تنها 4 تخم مرغ نوروزی در میدان آذربایجان کار کرده‌ایم. من هم موافقم که باید در این مناطق بیشتر کار کنیم چون در گذشته در این مناطق کار زیادی انجام نشده است. قطعا حرف شما درست است و ما برای رفع این مشکل سعی کرده‌ایم در مواردی که تمام تصمیم‌گیری‌ها به عهده خود سازمان است به مناطق کم برخورد برویم.

با این حال در نصب مجسمه موضوع فرق دارد چرا که فضای نصب مجسمه خیلی مهم است. مجسمه عظیم قیچی‌ساز باید در عینالی نصب شود یا لازم است مجسمه دکتر مبین در محل زندگی و طبابتش واقع شود.

*این بحث در حوزه تبلیغات شهری هم نمود زیادی دارد؟ تمرکز تابلوهای تبلیغاتی در مناطق خاصی از شهر خیلی زیاد است

بله. متأسفانه از گذشته مشکلاتی باعث شده که تراکم تبلیغات شهری در مناطق پر برخورد بالا باشد و برای مثال در منطقه‌ای نظیر راه‌آهن هیچ تابلویی نداشته باشیم. این مسأله قطعا به جهت نبود برنامه مدون است.

برای حل این مشکل ما فضای تبلیغات در تبریز را به 4 درجه با عوارض متغیر برای هر منطقه تعریف کردیم و اصلا رویکرد ما ایجاد مناطق ممنوعه تبلیغات در مناطق پر تراکم بوده است.

رشد 271 درصدی درآمد سازمان زیباسازی تنها با شکستن انحصار کانون های تبلیغات

*پس در تبلیغات شهری مناطق ممنوعه دارید؟

رویکرد ما به سمت شکل دهی به این مناطق است تا در نهایت تعادل به وجود بیاید. این درجه‌بندی فضای تبلیغات شهری واقعا حرکت بزرگی بود. مشکل دیگر حوزه تبلیغات شهری انحصار تعداد محدودی از کانون‌های تبلیغات در تبریز بود که باعث از

بین رفتن رقابت شده بود. متأسفانه در دهه گذشته هیچ رقابتی در این مورد نبود و خروجی چند کانون محدود تبلیغات شهری باعث شده که امروز تبریز در این عرصه در حد نوزاد شهر هم نباشد چه برسد به کلانشهر. این اقدامات اما باعث شدند درآمد ما از تبلیغات شهری در همین زمان کم 271 درصد افزایش یابد. این مسئله تنها به خاطر رقابت و جلوگیری از انحصار اتفاق افتاد.

در حوزه تبلیغات محیطی رویکرد ما تنوع و خلاقیت است با اولویت توجه به مناطق کم برخوردار. به همین دلیل 40 عدد از تابلوهای رولینگ ما که قرار است برای اولین بار در کشور، در تبریز نصب شوند، به مناطق کم برخوردار اختصاص خواهند یافت و تا پایان آذر نصبشان آغاز خواهد شد.

*قبول دارید که با تمام این فعالیتهای هنوز هم در حوزه زیباسازی کمبودهایی هست و یا کارهای حساب نشدهای وجود دارد. برای مثال چراغهایی که در میدان ساعت در روبه روی عمارت شهرداری نصب شده بود و سنجیتی با حال و هوای منطقه و نورپردازی مجموعه عمارت هم نداشت.

قطعا این گونه است. منطقه مربوطه بدون مجوز این کار را انجام داده بود و شهروندان هم به این مسئله انتقاد داشتند و ما در نامه به شهرداری خواستیم که این چراغها را جا به جا کنند.

نیاز به هماهنگی با سازمان به همه شهرداریها بخشنامه شده و خواسته‌ایم که مناطق برای چینی کارهایی اخذ مجوز کنند. البته گاهی نوپا بودن سازمان هم باعث مشکلاتی می‌شود اما من مطمئنم نیت دوستان خیر بوده و واقعا می‌خواستند به زیبایی شهر کمک کنند و تنها راه و رسم را به خوبی نمی‌دانستند. ما در تلاشیم تا با مرور زمان هماهنگی‌مان را افزایش دهیم و از مشکلات این چینی جلوگیری کنیم.

گفت‌وگو از حنا منشی